

**Стратегија за родова еднаквост на Општина Чашка
за период 2021- 2025 година**

Февруари 2021

Подготовка на документ:

Организација на жените на Општина Велес
Мирјана Трајкова , претседател

Општина Чашка

Градоначалник на Општина Чашка
Горан Стојановски

Комисија за еднакви можности на мажите и жените при Советот на Општина Чашка
Елизабета Дојчиновска, претседател на Комисијата

Одделение за локален економски развој и јавни дејности , Општина Чашка
Лидија Пљакова, Одделение за лер и јавни дејности
Сали Латифов, Координатор за еднакви можности

Стручна поддршка од проектот „Зајакнување на општинските совети“, проект на Швајцарската агенција за развој и соработка, а имплементуран од УНДП.

Почитувани,

Општина Чашка целосно ги признава и промовира еднаквите можности на жените и мажите, како неизоставен предуслов за одржлив развој, уживање на човековите права и практикување на демократските вредности, придонесувајќи во општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој во сите сфери во општественото, економското и културното живеење.

Со зајакнување на јавната свест за родовата еднаквост и зголемено вклучување и учество на жените и мажите во процесите на донесување на одлуки, превземање на активности, мерки на локално ниво имаме за цел да се зголеми квантитативно и квалитативно учеството на жените во општествениот живот, односно во јавниот, приватниот и политичкиот сектор. Погалемено вклучување во образованието, пазарот на трудот, балансирање помеѓу приватниот и професионалниот живот, зголемување на јавната свест за значењето на еднаквите можности и намалени стереотипи и предрасуди.

Детектирајќи ги областите со вклучување на родовата перспектива во програмите, стратегиите заеднички да воведеме одредби од родов аспект со кои би се унапредила родовата рамноправност и би се воспоставиле еднаквите можности на жените и мажите.

Зеднички со Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Чашка ќе се залагаме за воспоставување на принципите на еднакви можности на жените и мажите.

Еднаквите услови и одржлив развој на целата територија на општината се наша обврска.

Ова е насока за сите заедно да оствариме резултати и вложиме во нашата локална средина. Секој од нас е алка и може да создаде услови за исполнување на мерките и активностите во планот. Овој стратешки документ е основа, база за искористување на можностите, средства од домашни и странски донатори со цел обезбедување на поддршка за подобрување на животот во Општина Чашка.

Градоначалник на Општина Чашка

Горан Стојановски

ВОВЕД

Уставот на Република Северна Македонија, предвидува и гарантира широка листа на човекови права и слободи, како еден од фундаментите на демократскиот политички систем.

Основното начело на еднаквост, член 9 „Граѓаните на Република Македонија се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување; имотната и општествената положба, од Уставот на Република Северна Македонија.

Еднаквоста меѓу жените и мажите се смета за прашање на човекови права и предуслов и индикатор за одржлив развој на човекот во целина.

Во „ Законот за еднакви можности на мажите и жените, на сеопфатен начин се третира прашањето на родовата еднаквост и заштитата од дискриминација по основа на пол.

Остварувањето на еднаквите можности на мажите и жените, овозможува еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман во остварувањето на нивните права, како и еднакви придобивки од остварените резултати.

Стратегијата за родова еднаквост на Општина Чашка локален економски развој на Општина Чашка за 2021- 2025 година е стратешки документ на Општина Чашка, кој има за цел унапредување на еднаквите можности на жените и мажите во севкупното општествено живеење.

Се со цел да се подигне значењето на прашањето за родовата еднаквост, а се темели на Националната стратегија за родова еднаквост. Заедно со работење кон целта да се постигне вистинска родова еднаквост и справување со постојните нееднаквости, често значи да се работи различно со мажите и жените, и да се признае дека мажите и жените имаат различни потреби и приоритети, се соочуваат со различни пречки, имаат различни аспирации и придонесуваат за развојот на различни начини.

Временска рамка на Стратегијата за родова еднаквост на Општина Чашка

Стратегијата за родова еднаквост на Општина Чашка, се донесува за период од 4 години, односно 2021-2025 година. Согласно ЗЕМ; стратегијата содржи план оперативен кој предвидува превземање на краткорочни и среднорочни активности, кои ќе се реализираат преку годишните програми за работа на локалната самоуправа.

Буџет на Стратегијата

За спроведување на Стратегијата, во однос на краткорочните и среднорочните цели, буџетот ќе биде подготвуван во согласност и координација со тековниот процес на стратешко планирање, како и буџетско планирање, годишните програми за работа на општината, донатори, партнери за реализација и постигнување на активностите и целите.

Методологија во изработка на Стратегијата

Во изработката на предлог текстот на стратегијата за родова еднаквост учествуваа членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Чашка со стручна помош на Одделението за локален економски развој и јавни дејности во Општина Чашка. Користени се национални, регионални документи кои ја обработуваат оваа проблематика.

АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА СО РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ

ОСНОВНИ ПОИМИ

- 1. Еднакви можности на жените и мажите** е промовирање на начелото за воведување на еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали, преку кои тие придонесуваат за општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој; Отсуството на пречки за економско, политичко и социјално учество врз основа на полот. Тоа значи промовирање на начелото за воведување на еднакво учество на жените и на мажите во сите области од јавниот и од приватниот сектор, еднаков статус, еднаков третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој.
- 2. Еднаков третман** е отсуство на директна или индиректна дискриминација врз основа на пол, согласно со Закон за еднакви можности или друг закон;
- 3. Дискриминација по основа на пол** е секоја разлика, исклучување или ограничување врз основа на пол, што има за последица или за цел да го загрози или оневозможи признавањето, остварувањето или практикувањето на човековите права и основните слободи, врз основа на еднаквост на жените и мажите на политичко, економско, општествено, културно и граѓанско или друго поле, без оглед на нивната раса, боја на кожа, род, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, јазик, државјанство, социјално потекло, религија или верско уверување, образование, политичка припадност, личен или општествен статус, ментална и телесна попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба или која било друга основа;
- 4. Пекиншка декларација и Платформа за акција** На Четвртата светска конференција за жената, организирана од ОН во Пекинг, НР Кина, во септември 1995, беше донесена Декларација (позната како Пекиншка декларација) и Платформа за акција. Со прифаќањето на Пекиншката декларација и Платформата за акција, меѓународната заедница се обврза за подобрување на статусот на жените и нивно зајакнување во јавниот и во приватниот живот. Земјите членки на ООН, меѓу кои и Македонија, се обврзаа за имплементација на Платформата за акција, која опфаќа области од посебен интерес за жените. Областите се однесуваат на жените и на сиромаштијата, образованието, жените и здравјето, насилството, жените во вооружените конфликти, жените и економијата, жените и моќта и учеството во процесите на донесување на одлуки, институционалните механизми за зајакнување на жените, жените и човековите права, жените и медиумите, жените и животната средина и грижата за женските деца.
- 5. Пол**
Билошка и релативно трајна категорија која ги определува природните разлики на човекот уште од неговото раѓање
- 6. Род**
Родот се однесува на културно- специфични карактеристики на мажите и жените и нивните разлики. Ги определува социјалните односи помеѓу мажите и жените

7. Родова рамноправност

Родовата рамноправност значи праведност при постапувањето со мажите и со жените, во согласност со нивните лични потреби, праведност особено во врска со правата, придобивките, обврските и можностите. Родовата рамноправност е засегната со унапредување на личната, социјалната, културната, политичката и економската рамноправност за сите.

8. Родова еднаквост

Родовата еднаквост, значи дека различните однесувања, аспирации, потреби на жените и мажите се почитувани, земени предвид, вреднувани и подеднакво потпомогнати. Тоа значи, дека нивните права, одговорности и можности нема да зависат од тоа дали тие се родени како маж или како жена. Таа е заснована на принципите на човековите права и социјалната правда. Јасно е дека родовата еднаквост и зајакнувањето на жените се суштински за упатување кон главната грижа на сиромаштијата и несигурноста и за достигнување на одржлив развој со човекот како центар.

9. Родова перспектива

Родова перспектива е гледиште кон родовите разлики, потреби и интереси во секоја дадена политичка област/активност. Општо прифаќање на родовата перспектива во процесот на проценување на импликациите на секое планирано дејство врз жените и врз мажите, вклучувајќи го и законодавството, политиките или програмите во сите области и на сите нивоа. Тоа е стратегија за прашањата и за искуствата на жените и на мажите, во настојувањето да станат интегрална димензија на дизајнирањето, спроведувањето, следењето и евалуацијата на политиките и програмите во сите политички, економски и општествени сфери, така што жените и мажите ќе имаат еднакви придобивки и нема да се продолжува со нееднаквоста. Крајна цел е да се постигне родова еднаквост .

10. Вклучување на родовата перспектива во главните текови, политики и практики (Gender mainstreaming), претставува интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики – притоа, имајќи го предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите. Тоа значи, проценка на тоа како политиките влијаат врз животот и местото на жената и мажот и преземање одговорност истите да се адресираат со создавање простор за секого, од ниво на семејната заедница, до ниво на пошироката заедница, да придонесат во тој процес на градење заедничка и разбрана визија за постигнување на одржлив развој, притоа преточувајќи ги тие политики во реалност. За да се постигне ова, неопходно е високо ниво на политичка волја, посветеност и разбирање низ сите структури и сфери во општеството.

11. Родово неутрални политики

Политики кои се креираат под претпоставката дека целите и инструментите на дадена политика се широко применливи, не земајќи ги предвид различните (можни) ефекти кои таа политика може да ги има врз жените и мажите.

12. Родово одговорно буџетирање

Родовото одговорно буџетирање е одраз на политичката волја и преземени чекори во постигнувањето на родовата рамноправност, со примена на практиките на вклучување на родовите преспективи во процесите на буџетирање. Тоа не имплицира само посебни буџети за жените, туку значи проценка на буџетите од аспект на родовата рамноправност и вклучување на родовите перспективи на сите нивоа во процесите на буџетирање

13. Родово базирано насилство

Насилството врз жените, значи секој акт на родово базирано насилство кое резултира со, или е веројатно да резултира со, физичка, сексуална или психолошка штета или страдање на жените, вклучувајќи и закани за такви акти, принуда или своеволно лишувања од слобода, без разлика дали се случуваат во јавниот или приватниот живот

14. Родов јаз

Јазот кој се јавува во која било област во општествениот живот, меѓу жените и мажите и се однесува на учество, пристап, права, хонорари и придобивки.

15. Родова процена на влијание

Проценувањето на политичките предлози на сите различни влијанија врз мажите и жените, со намера да се идентификува дека дискриминаторските ефекти се неутрализирани и дека е спроведена родова еднаквост.

16. Родова сензитивност

Способоста да се сфати и посочи постоењето на родовите разлики, проблеми и нееднаквости и истите да се инкорпорираат во стратегии и акции за нивно надминување

17. Балансирано учество на жените и мажите

Важен услов за рамноправност меѓу мажите и жените е поделба на позициите на моќ и одлучување (од 40 до 60 проценти од секој пол) меѓу мажите и жените во секоја јавна сфера од општествено- политичкиот живот.

18. Податоци класифицирани според пол

Податоците класифицирани според пол се квантитативни статистички информации. Собирање и разделување на податоци според пол со цел да се изврши компаративна / родова анализа.

19. Родов јаз

Јазот кој се јавува во која било област во општествениот живот меѓу жените и мажите и се однесува на учество, пристап, права, хонорари и придобивки

АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА ОД РОДОВ АСПЕКТ

Население

На територија на општина Чашка се вкупно 42 населени места се и тоа : Чашка, Војница, Раковец, Дреново, Отиштино, Бањица, Бусилци, Голозинци, Горно Врановци, Мелница, Лисиче, Ново Село, Крива Круша, Крајници, Еловец, Витанци, Горно Јаболчиште, Долно Јаболчиште, Извор, Долно Врановци, Оморани, Мартолци, Владилковци, Кррино, Попадија, Поменово, Степанци, Смиловци, Стари Град, Богомила, Капиново, Плевење, Бистрица, Теово, Согле, Ореше, Нежилово, Папрадиште, Црешнево, Ораов дол, Габровник, Мокрени.

Вкупно население, домаќинства и станови во Чашка

Според податоците од Државен завод за статистика, на територија на општината живеат вкупно 7673 жители, од кои мажи 4017 и жени 3656 согласно „ Попис на населението, 2002 година“

Табела Вкупно население, домаќинства и станови во Чашка

(Извор Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија , 2002 книга XIII Државен завод за статистика)

Вкупно население	Домаќинства	Станови(сите видови живеалишта)
7673	2185	3839

Табела Вкупно население по населени места

Ред.бр	Населено место	Жители
1.	Населба Чашка	1450
2.	Село Чашка	21
3.	Бањица	55
4.	Бусилци	18
5.	Војница	32
6.	Голозинци	43
7.	Горно Врановци	199
8.	Еловец	46
9.	Крајници	16
10.	Крива Круша	2
11.	Лисиче	159
12.	Мелница	743
13.	Ново Село	6
14.	Отиштино	59
15.	Раковец	29
16.	Дреново	35
17.	Горно Јаболчиште	1741
18.	Долно Јаболчиште	718
19.	Бистрица	124
20.	Богомила	476
21.	Габровник	9
22.	Капиново	0
23.	Мокрени	16
24.	Нежилово	63
25.	Ораов дол	3
26.	Ореше	218
27.	Папрадиште	7
28.	Плевење	2
29.	Согле	137
30.	Теово	189
31.	Црешнево	8
32.	Владиловци	77
33.	Долно Врановци	51

34.	Извор	480
35.	Крнино	3
36.	Мартолци	180
37.	Оморани	143
38.	Поменово	0
39.	Попадија	0
40.	Смиловци	20
41.	Стари Град	95
42.	Степанци	0
Вкупно		7673

Табела Полова структура на населението

(Извор Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија , 2002 книга XIII) Државен завод за статистика

Полова структура	Бр
Мажи	4017
Жени	3656
Вкупно	7673

Во согласност со Законот за територијална организација на единиците на локаланта самоуправа (Службен весник на Република Македонија бр 55/2004), во Република Македонија има 84 општини (единици на локалната самоуправа), а во согласност со важечката класификација НТЕС(Службен весник на Република Македонија бр 158/ 2007), Република Македонија на третото НТЕС ниво е поделена на осум статистички региони: Вардарски, Источен, Југозападен. Југоисточен, Пелагониски, Полошки, Североисточен, Скопски. Општина Чашка територијално е во *Вардарскиот регион*.

Табела Население во Општина Чашка според петгодишни групи на возраст и пол 31.12. 2015

(Извор Прoцени на населението на 31.12. 2015 според полот и возраста, по Општини и по статистички региони (НТЕС 3- 2007)

	Вкупно	Возрасни групи								
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
Мажи	4237	397	342	327	347	329	337	314	298	288
Жени	3766	370	336	282	273	313	273	265	249	194

	Возрасни групи									
	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Непозната возраст
Мажи	275	219	197	172	122	109	78	52	34	0
Жени	186	183	190	158	164	114	102	79	35	0

Табела Население во Општина Чашка според петгодишни групи на возраст и пол 31.12. 2014

(Извор Прoцени на населението на 31.12. 2014 според полот и возраста, по Општини и по статистички региони (НТЕС 3- 2007)

	Вкупно	Возрасни групи								
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
Мажи	4206	400	322	326	348	335	340	321	281	298
Жени	3763	384	308	280	283	319	259	279	226	196

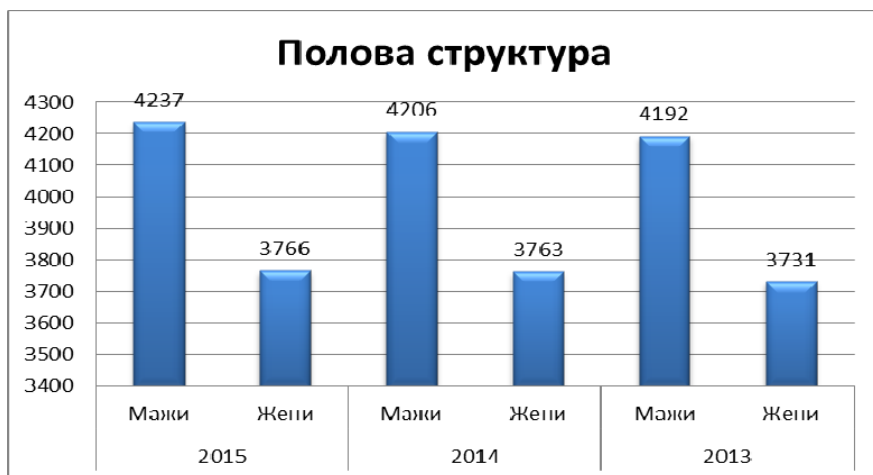
	Возрасни групи									
	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Непозната возраст
Мажи	261	198	216	155	120	106	86	53	30	0
Жени	205	171	186	166	137	122	121	78	37	0

Табела Население во Општина Чашка според петгодишни групи на возраст и пол 31.12. 2013

(Извор: Процени на населението на 31.12. 2013 според полот и возраста, по Општини и по статистички региони (НТЕС 3- 2007))

	Вкупно	Возрасни групи								
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
Мажи	4192	409	315	320	352	348	319	337	281	292
Жени	3731	388	299	267	311	282	282	270	229	199

	Возрасни групи									
	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Непозната возраст
Мажи	262	217	197	147	115	115	82	60	24	-
Жени	194	180	184	162	137	117	126	64	40	-

Табела Вкупно население по пол мажи – жени 2015 , 2014 , 2013 Чашка

(Извор: Процени на населението според пол,НТЕС 3 – 2007 год Државен завод за статистика)

Година	Мажи	Жени	Вкупно
2015	4237	3766	8003
2014	4206	3763	7969
2013	4192	3731	7923

Образование во Општина Чашка

Образовниот процес се одвива во основните училишта и тоа :

1. Централно училиште ООУ „Тодор Јанев“ Населба Чашка
Подрачно училиште Мелница
2. Центарно училиште ООУ „Петре Поп Арсов“ Богомила
Подрачни училишта во Извор , Согле и Ореше
3. Централно училиште ООУ „Лирија“ Горно Јаболчиште
Подрачни училишта во Долно Јаболчиште и Горно Врановци

Табела Училишта и ученици во основните училишта во Чашка

(Извор Основни и средни училишта на почеток на училишна година Република Македонија
Државен завод за статистика)

Редовни основни училишта, паралелки, ученици по пол					
година		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
училишта		9	9	9	9
паралелки		63	64	64	65
Ученици	вкупно	984	965	1056	1077
	ученички	487	441	480	535

Табела Наставници во основни училишта

(Извор Основни и средни училишта на почеток на училишна година Република Македонија
Државен завод за статистика)

Наставници					
година		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
вкупно	се	97	107	110	111
	жени	51	55	57	62

Табела Наставници со полно работно време

(Извор Основни и средни училишта на почеток на училишна година Република Македонија
Државен завод за статистика)

Наставници		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
година					
Вкупно	се	74	86	89	91
	жени	40	42	43	48

Табела Наставници со пократко од полното работно време

(Извор Основни и средни училишта на почеток на училишна година Република Македонија
Државен завод за статистика)

Наставници		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
година					
вкупно	се	23	21	21	20
	жени	11	12	14	14

Учество во јавниот живот

Советот на општина Чашка е составен од 11 члена.

Општина Чашка	Мажи	Жени	ВКУПНО
Советници	8	3	11
Месни заедници	31	0	31

Комисии на Совет на Општина Чашка

КОМИСИИ	Вкупно членови	Мажи	Жени	Претседател
Комисија за мандатни прашања, изброи и именувања	3	2	1	маж
Комисија за финансии, буџет и локален економски развој	3	3	/	маж
Комисија за урбанизам, комунални дејности и заштита на животната средина	3	3	/	маж
Комисија за односи меѓу заедниците	6	4	2	маж
Комисија за статут и прописи	3	2	1	маж
Комисија за месна самоуправа	5	4	1	маж
Комисија за општествени дејности	3	2	1	маж
Комисија за занаетчиство, угостителство и	3	3	/	маж

туризам				
Комисија за еднакви можности меѓу мажите и жените	5	2	3	жена
Комисија за разгледување на барања за финансиски средства	3	3	/	маж
Комисија за проценка и утврдување на надомест а штета од природни непогоди и други несреќи на подрачјето на Општина Чашка	5	4	1	маж
Комисија за определување на стипендии на талентирани ученици	3	2	1	жена
Комисија за спорт и млади	3	3	/	маж
Комисија за определување на имиња на улици на територија на Општина Чашка	5	2	3	маж

Месни заедници

На подрачјето на Општина Чашка функционираат вкупно 31 Месни Заедници кои опфаќаат 42 населени места. Месните заедници преку своите активности ја запознаваат локалната самоуправа за своите приоритети и потреби, со што придонесуваат во креирањето на годишните програми за работа на локалната самоуправа.

Месни заедници и населени места кои ги опфаќаат:

- 1.МЗ “Илинден”- Населба Чашка
2. МЗ “Керамидна” -Населба Чашка ,Крива Круша ,Ново Село
- 3 .МЗ “Чашка” -Село Чашка
4. МЗ “Раковец” -Раковец
- 5 .МЗ “Еловец” -Еловец
6. МЗ “Голозинци” -Голозинци
- 7 .МЗ “Мелница” -Мелница
- 8 .МЗ “Лисиче” -Лисиче
- 9 .МЗ “Горно Врановци”- Горно Врановци
- 10 .МЗ “Дреново”- Дреново
- 11.МЗ “Горно Јаболчиште” -Горно Јаболчиште
12. МЗ “Долно Јаболчиште”- Долно Јаболчиште
13. МЗ “Отиштино” -Отиштино
- 14 .МЗ “Бањица” -Бањица
15. МЗ “Војница”- Војница
- 16 .МЗ “Крајници”- Крајници
- 17 .МЗ “Долно Врановци” -Долно Врановци, Врановски Анови
- 18 .МЗ “Стари Град” -Село Стари Град, Населба Стари Град
- 19 .МЗ “Мартолци” -Мартолци, Плевење
- 20 .МЗ “Согле” -Согле
- 21 .МЗ “Бусилци” -Бусилци
- 22 .МЗ “Теово”- Теово ,Ораов Дол, Габровник

- 23. МЗ “Мокрени”- Мокрени
- 24 .МЗ “Оморани” -Населба В.Антевски ,Село Оморани
- 25. МЗ “Бистрица” -Бистрица
- 26 .МЗ “Богомила”- Богомила ,Црешнево, Капиново
- 27. МЗ “Ореше”- Ореше
- 28. МЗ “Нежилово” -Нежилово
- 29 .МЗ “Извор” – Извор ,Степанци ,Смиловци, Крнино, Попадија
- 30.МЗ“ Папрадиште“ Папрадиште
- 31.МЗ“Владиловци“ Владиловци

Во сите 31 месна заедница, претседатели на месните заедници се мажи.

Локална самоуправа Чашка

Вработени лица во Општина Чашка	
Мажи	13
Жени	12
ВКУПНО	25

Организациски , општина Чашка функционира со два сектора како и две одделенија надвор од секторите односно Одделение за инспекциски надзор и Одделение за финансиски прашања.

Сектори во Општина Чашка	Раководители	
	М	Ж
Сектор за стручна поддршка , општи, правни работи и ИКТ	0	1
Сектор за урбанизам, ЛЕР и јавни дејности	1	0

Одделенија Сектор за стручна поддршка , општи , правни работи и ИКТ во Општина Чашка	Раководители одделенија		Раководители Сектори	
	М	Ж	М	Ж
Одделение за стручна поддршка на Градоначалникот	/	/	/	1
Одделение за правни работи	/	/	/	1
Одделение за општи работи	/	/	/	1
Одделение за ИКТ	1	/	/	1

Одделенија Сектор за урбанизам, ЛЕР и јавни дејности во Општина Чашка	Раководители одделенија		Раководители Сектори	
	М	Ж	М	Ж
Одделение за урбанизам , заштита на животна средина	/	/	1	/
Одделение за ЛЕР и јавни дејности	/	/	1	/
Одделение за управување со човечки ресурси	/	/	1	/
Одделение за финансиски прашања	/	1	/	/
Одделение за инспекциски надзор	/	/	/	/

Во комуналното претпријатие Тополка каде работниот процес се одвива на отворено, односно работните задачи се врзани со оддржување на инфраструктурата има зголемен број на вработени мажи .

Додека во однос на половата структура во општинските услуги поврзани со стереотипната родова улога на жената да се грижи за децата и семејството и да воспитува и образува (училишта, градинки,) има зголемен број на жени .

Јавни институции во Општина Чашка	Вработени		Раководители		Вкупно Вработени
	Мажи	Жени	Мажи	Жени	
ЈКПД Тополка Населба Чашка	21	2	1	0	23
ЈОУДДГ “Бамби“Населба Чашка	1	6	0	1	7
ООУ Тодор Јанев Населба Чашка	17	28	0	1	45
ООУ Петр Поп Арсов Богомила	8	26	0	1	34
ООУ Лирија Горно Јаболчиште	53	6	1	0	59

НЕВРАБОТЕНИ ЛИЦА ВО ОПШТИНА ЧАШКА

Преглед на евидентирани невработени лица во Чашка (Извор Агенција за вработување на Република Македонија, Центар за вработување Велес)

Табела Преглед на вкупно невработени лица- ВКУПНА – невработени +други лица што бараат работа

Состојба Месец година	вкупно	жени
31.12.2020	966	445
31.12.2019	1171	516

31.12.2018	966	330
31.12.2017	1018	336
31.12.2016	959	319

ТАБЕЛА невработени лица, Чашка според степен на образование/ НЕВРАБОТЕНИ ЛИЦА и Други лица кои бараат работа вкупно и жени (состојба месец декември, 2020- 2016)

Состојба		31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
вкупно	се	966	1171	966	1018	959
	жени	445	516	330	336	319
Без образование и со основно образование	се	793	950	739	759	736
	жени	399	453	266	260	245
Непотполно средно образование	се	46	58	69	81	71
	жени	9	15	19	22	24
Завршено средно образование	се	121	154	143	163	141
	жени	33	40	36	46	43
Више образование	се	0	0	1	0	0
	жени	0	0	0	0	0
Високо образование	се	6	8	14	14	10
	жени	4	7	9	7	6
Магистри на науки	се	0	1	0	1	1
	жени	0	1	0	1	1
Доктори на науки	се	0	0	0	0	0
	жени	0	0	0	0	0

Табела Преглед на евидентирани невработени лица и други лица кои бараат работа според возраст и состојба 31 декември 2020- 2016

Состојба		31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
вкупно	се	966	1171	966	1018	959
	жени	445	516	330	336	319
Од 15 - 19 год	се	26	27	11	13	19
	жени	16	17	6	4	5
Од 20 -24 год	се	118	116	70	87	84
	жени	60	55	24	31	34
Од 25- 29 год	се	126	154	126	138	134
	жени	76	81	44	47	46
Од 30 – 34	се	111	135	105	118	113

Стратегија за родова еднаквост на Општина Чашка за период 2021- 2025 година

год	жени	48	62	42	46	37
Од 35- 39 год	се	105	134	109	116	108
	жени	45	57	35	35	33
Од 40- 44 год	се	105	124	105	113	110
	жени	49	53	41	46	43
Од 45 до 49 год	се	98	119	98	104	106
	жени	47	56	37	35	41
Од 50 до 54 год	се	92	125	98	91	98
	жени	44	63	36	34	29
Од 55- 59 год	се	122	125	139	141	108
	жени	47	46	43	38	35
Од 60 год и повеќе	се	63	111	105	97	79
	жени	13	26	22	20	16

Табела Преглед на евидентирани невработени лица и други лица кои бараат работа според време на чекање, состојба 31 декември 2020- 2016

состојба		31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
вкупно	се	966	1171	966	1018	959
	жени	445	516	330	336	319
Под 1 месец	се	29	82	66	226	61
	жени	14	32	26	78	24
Од 1 до 5 месеци	се	178	211	112	172	137
	жени	84	82	38	45	48
Од 6 до 11 месеци	се	137	272	110	107	129
	жени	68	193	39	38	37
Од 12 до 17 месеци	се	141	65	146	59	99
	жени	57	23	38	19	28
Од 18 до 23 месеци	се	216	53	82	55	82
	жени	167	23	30	20	21
2 години	се	58	153	100	101	196
	жени	24	39	35	30	37
3 години	се	80	69	78	140	255
	жени	12	25	21	23	124
4 години	се	26	50	124	153	0
	жени	6	13	24	83	0
5-7 години	се	9	213	145	1	0
	жени	13	86	79	0	0
8 години и повеќе	се	2	3	3	4	0
	жени	0	0	0	0	0

Здравство

Здравјето е фундаментално човеково право. Секој има право на највисоко ниво на физичко и ментално здравје. Секоја држава треба да презема соодветни мерки со цел да се обезбеди еднаквост меѓу мажот и жената, достапност на здравствените услуги, вклучувајќи ги и тие што се однесуваат на репродуктивното здравје, а вклучуваат планирање на семејство и сексуално здравје. Здравството претставува значајна област во која неопходно е да се инкорпорира родовата перспектива. Владата на Република Македонија и Министерството за здравство, во континуитет донесуваат програми кои содржат мерки, задачи и активности за здравствена заштита на населението во Република Македонија, а се однесуваат на женската популација или пак содржат специфични компоненти кои се родово чувствителни

Во Република Македонија во последните години се посветува огромно внимание на здравјето на жените и се подготвуваат и имплементираат различни програми, со цел превенција и заштита на здравјето на жената и подигање на свеста на жените за грижа за сопственото здравје. Сепак потребно и понатамошно континуирано информирање на жените за пристапот до различните здравствени услуги, а особено на ранливите групи.

По однос на малигните заболувања, официјалните податоци зборуваат за висока стапка на морталитет од заболувања на рак на дојка и матка кај жената, што во прв ред се должи на нивното ненавремено откривање во раната фаза, кога шансите за излекување се поголеми

Во Општина Чашка има неколку здравствени установи од примарна здравствена заштита, амбуланти и тоа во следните населени места распоредени Населба Чашка се општа амбуланта и стоматолошка ординација.

Населено место	Општа амбуланта	Стоматолошка ординација	Аптека
Населба Чашка	1	1	1
Мелница	1	/	1
Горно Јаболчиште	2	1	1

На ниво на територија на Општина Чашка, е сместена болницата за белодробни заболувања, Јасеново, која е специјализирана.

Недоставуваат здравствени прегледи по населени места, како и можност или субвенционирање на младите доктори за живеење и престој во руралните населени места преку државата. Имено дел од населените места се постени преку проектот рурален доктор, но за жал ова не е континуирано.

Социјална заштита

Создавањето на современ систем на социјална заштита кој ќе одговори на предизвиците на новото време истовремено е во согласност со јасно зацртаните цели на Република Македонија за членство во Европската унија. Процесот на европска интеграција налага хармонизација на законодавството во оваа област, промовирање на принципите на доброто управување, пренесување на добрите европски практики и стандарди.

Организирањето и спроведувањето на социјалната заштита во Република Македонија, е во надлежност на Министерството за труд и социјална политика, преку Секторот за социјална заштита, Заводот за социјални дејности и Центрите за социјална работа (ЦСР).

Општина Чашка спаѓа во Центарот за социјална работа Велес.

Социјалната заштита како систем на мерки, активности и политики, е насочен кон спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и за јакнење на неговиот капацитет за сопствена заштита.

Изминатите години во областа на социјалната заштита е направен напредок но сепак останува потребата од понатамошно унапредување и имплементирање на програмите од аспект на родовата еднаквост.

На територија на Општина Чашка, во 2018 година за прв пат се отвара во детска градинка „Бамби“ која е клон на градинката „Димче Мирчев“ од Велес преку Министерство за труд и социјална политика . Во 2020 станува самостална односно Јавна општинска установа за деца детска градинка Бамби Населба Чашка која е со капацитет на 20 деца , за деца од предшколска возраст од 2 до 6 години.

На ниво на Општина Чашка функционираат клубови за стари лица и тоа во Населба Чашка, Извор и Богомила преку Министерство за труд и социјална политика и Општина Чашка. Со поддршка на Здружение на пензионери Велес , функционира клуб во Теово, како и сместувачки капацитет Петар Поп Арсов во Богомила.

Економско јакнење

Економското јакнење претставува еден од најзначајните фактори и цел во постигнувањето на родовата еднаквост, која во себе содржи повеќе елементи насочени кон: елиминација на разните форми на дискриминација; промовирање на повеќе и подобри работни места за жените, во смисла на број на вработени и квалитет на вработувањето и на крај намалувањето на феминизацијата на сиромаштијата.

Во изминативе години е направено позитивно поместување во поглед на воведување на родово перспектива во политиките и стратегиите на пазарот на трудот. Направен е напредок во законското дефинирање на забраната на дискриминацијата врз основа на пол при вработувањето и на работното место, и се поставени одредби кои им овозможуваат на работниците да ја усогласат работата со семејните обврски.

Иако, изминатите неколку години, се направени значителни напори за унапредување на агендата за родова еднаквост, родовите нееднакости во земјата остануваат изразени во сите сфери на социо-економскиот и политичкиот живот.

Она кон што се стремиме со е унапредување на родовата еднаквост и вклучување на жените во креирање на родово одговорни политики, буџети и нивно зголемено учество во локалните процеси на планирање и буџетирање. Интегрирање на родовата перспектива и примена на родово одговорното буџетирање подразбира признавање дека жените и мажите имаат различни потреби и дека политиките и буџетите, особено на локално ниво треба да одговарат соодветно на тие потреби. За да можат жените да ги изразат своите мислења со самодоверба и да влијаат на квалитетот на управувањето и процесот на донесување одлуки во нивните заедници, потребно е да се работи на нивно зајакнување. Во овој контекст, зајакнувањето на жените треба да се спроведе на повеќе нивоа (пристап до информации, стекнување знаење и вештини со цел да се влијае на процесот на донесување одлуки на локално ниво, развој на самодоверба за преговори, артикулација на нивните потреби и потребите на други лица во слична ситуација), истовремено земајќи ги предвид различните нивоа на нееднакви односи на моќ меѓу жените и мажите.

Деловни субјекти(извор Статистички годишник на Република Македонија 2020,2019 2018, Област Деловни субјекти , Државен завод за статистика Република Македонија)

Табела Активни деловни субјекти по големина за Општина Чашка

Состојба	Вкупно	Микро	Мали	Средни	големи
31.12.2019	100	77	22	-	-
31.12.2018	95	72	22	1	-
31.12.2107	96	72	24	-	-

Во Општина Чашка недостасуваат информации колку од правните субјекти се сопственост или управувани од жени, дали и колку ги користат мерките за самовработување од Агенцијата за вработување. Имено овие активности се опфатени во делот на предложените активности.

Стратешки приоритети за родова еднаквост за период 2021-2025 година

Вградувањето на родовите перспективи во главните општествени текови, политики и практики, е возможно само со исполнување на одредени институционални претпоставки. На локално ниво се работи многу, преку Комисијата за еднакви можности на жените и мажите како и координаторот за еднакви можности во локалната самоуправа. Воведувајќи постојано концепти на едукации, работилници, обуки, јакнење на човечките капацитети во однос на родовата тематика

Заедничкиот пристап на институциите на локално, регионално и национално ниво со поддршка од здруженија на граѓани како и домашни и странски донатори, фондови се со цел унапредување на човековите права.

Субјекти на Стратегијата

Како главни субјекти задолжени за имплементацијата на целите и мерките наведени во Стратегијата за родова еднаквост се :Советот на Општина Чашка, Комисијата за еднакви можности помеѓу жените и мажите, општинската администрација, јавните претпријатија и установи,граѓанските организации.

Стратегијата се заснова на следниве принципи :

- Родовата еднаквост претпоставува почитување и уживање на човековите права
- Родовата еднаквост е крос-секторско прашање
- Почитување на разликите
- Почитување на човечкиот дигнитет и интегритет

Визија

Општина Чашка, инклузивна, фер, безбедна и со почит кон сите жители која ја афирмира родовата еднаквост и обезбедува еднакви можности и квалитетен живот за сите

Мисија

Родово еднакви во политики и пракса во општественото живеење.

Вклучување на родовата перспектива во програмите, стратегиите и останатите документи што ги разгледува и усвојува Советот на Општина Чашка

Вклучувањето на родовата перспектива во законите, политиките и програмите (gender mainstreaming) е важен концепт кога станува збор за еднаквите можности на жените и мажите. Тоа подразбира детектирање на областите каде што недостасуваат одредби од родов аспект во одлуките, заклучоците, програмите, плановите, со кои би се унапредила родовата рамноправност и би се воспоставиле еднаквите можности на жените и мажите.

Ова значи Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Чашка да биде централно тело на локално ниво со надлежности во однос на воспоставувањето на принципот на еднакви можности на жените и мажите. Другите комисији при Советот на Општина Чашка потребно е да бараат мислење од оваа Комисија за материјалите кои уредуваат или обработуваат прашања од значење за остварувањето на принципот на еднакви можности пред да ги достават до Советот на Општина Чашка на разгледување, утврдување, односно донесување

Приоритетни области

- Човекови права/ недискриминација
- Процеси на одлучување
- Здравство
- Социјална заштита и политика
- Образование
- Семејно насилство
- Економско јакнење
- Жената и насилството

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ:

СЦ 1: Изградена култура на еднакви можности на локално ниво

- 1.1 Промовирање на концептот на еднакви можности за жените и мажите во сите сфери на општествениот живот
- 1.2 Отстранување на пречките за воспоставување и остварување рамноправност меѓу жените и мажите
- 1.3 Придонесување и обезбедување на еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор

СЦ 2: Подобрување на степенот на родова еднаквост во приоритетните тематски области

1. Основни систематски прегледи со анализи за превентивно откривање на болести кај жените и мажите
2. Јакнење на свеста за превенцијата на здравјето
3. Спроведување на кампањи за здравјето

4. Мапирање на полова структура на корисници- мажи и жени, баратели на социјални услуги(социјална парична помош, самохрани родители, жртви на семејно насилство)
5. Подобрен пристап на социјални услуги
6. Обуки за родовата еднаквост во Основните Училишта
7. Зголемени капацитети на администрацијата за вклучување на родовата перспектива во програмите , стратегиите
8. Запознавање на децата со рамноправноста помеѓу жените и мажите
9. Воспоставени обуки за професионалните кадри во уставновите и институциите
10. Системски предавања за сите категории, жители, деца и стручен персонал
11. Обуки за внесување на родовата перспектива во локалната средина
12. Организирање на јавна кампања за информирање за сите форми на насилство и механизми за нивната превенција
13. Зајакнување на човечките капацитети на професионалните структури во сите институции во областа на социјалната заштита, здравство, економија, образование
14. Подобрвање на пристапот на жените кон политиките за вработување
15. Подигнување на свеста и охрабрување на жените во вклучување на женско претприемништво
16. Програми за развој и поддршка на женско претприемништво
17. Кампањи за подигнување на свеста за значењето на родовата еднаквост, предрасуди и стереотипи во нашата локална средина и општество
18. Бесплатна правна помош за жени жртви на семејно насилство
19. Подобрвање на идентификувањето и дефинирање на социјални потреби на граѓаните
20. Развој на социјални услуги кои го поддржуваат животот во заедницата - дневни центри за лица со инвалидност, домашен сервис на лица со инвалидност,шелтер центри за жртви на семејно насилство, реинтеграција на жени жртви семејно насилство)
21. Воспоставување и развивање на мултисекторски координиран пристап во заштита на жртвите на семејно насилство
22. Превентивно делување и едукација за појавата на семејно насилство преку воспитно образовниот процес
23. Зголемена информираност на младите (основни,средни училишта,студентската младина, како и децата кои не посетуваат училиште) за препознавање на насилството во односите родители-деца, меѓу децата и меѓупартнерското насилство
24. Зголемена информираност на полициските службеници и иницирање на пријави за кривичните дела кои изрично го регулираат семејното насилство
25. Проширување на програмите за едукација од областа на семејното насилство
26. Организирање на форуми , работилници, настани од областа на семејното насилство
27. Подобрвање на системот за заштита на жртвите на семејно насилство
28. Подигање на свесноста за присуството и негативните ефекти од семејното насилство кај старите лица и жените жртви на семејно насилство
29. Социо- економска реинтеграција на жртвите на семејно насилство (посебно маргинализираните групи)
30. Подготовка и усвојување на посебна програма за условени парични трансфери за жртвите на семејното насилство и нивните деца (во однос на обезбедување на образование за децата и редовни лекарски прегледи)
31. Подготовка на програми за преквалификација и доквалификација за жртвите на семејното насилство
32. Подигнато ниво на информираност на општата популација за услугите кои се обезбедуваат во системот на заштита и граѓанско правниот систем
33. Воспоставување на систем за евиденција и известување за случаите на семејно насилство, од страна на сите релевантни институции
34. Промовирање на култура на мир и ненасилство
35. Учествување во политичкото и економското јакнење на жените

36. Залагање за социјално вклучување на жените од руралните средини и маргинализираните групи
37. Учествување во унапредувањето и подобрување на политиките за родово базираното насилство
38. КАМПАЊА ВКЛУЧИ СЕ ГЛАСНО
39. Зајакнување на женското движење и овозможување дијалог помеѓу женските локални групи и општините заради вклучување на жените во процесите на носење одлуки на локално ниво
40. Развивање акции за мобилизација, информирање и зголемен опфат на жени на локално ниво (прилагодени на локалните услови и ситуацијата со пандемијата)
41. Градење мрежи за поддршка и мобилизација за застапување
42. Развивање и спроведување конкретни акции за застапување со општината со цел потребите на жените во локалната заедница да се интегрираат во програмите и буџетите на самата општина
43. Активности за подигање на свеста и зголемување на знаењето и разбирањето на жените за процесите на буџетирање и охрабрување на нивното значајно учество во локалните процеси на донесување одлуки
44. Конкретни активности кои ги охрабруваат жените од заедниците поактивно да бараат одговорност од локалните власти (може да вклучуваат локални кампањи, петиции и развивање предлози, тематски тркалезни маси и да предложат други иновативни пристапи и идеи за да поттикнат промена во однесувањето и ставовите кон жените и нивното учество во јавниот живот)
45. Вклучување на локални активистки, жени лидери во теренските активности
46. Олеснување на соработката помеѓу општините и жените за да се осигурат дека нивните потреби и приоритети се земени предвид
47. Следење на родовата одговорност/перспектива на локалните програми и конкретни финансиски распределби за решавање на потребите и барањата што ги покренуваат жените.
48. Анализа на состојби за поддршка на женско претприемништво
49. Спроведување теренски активности и акции за застапување со општината за женско јакнење(човекови права, женско притприемништво, вклучување на жената во јавниот, приватниот, политичкиот живот, застапување и иницирање на женски прашања во локалната средина, здравствена едукација, семејно насилство и други)
50. Обезбеден повисок степен на родова еднаквост и ефективна социјална заштита на најранливите групи од населението
51. Зголемување на капацитетите за отварање на центри за детски ран развој
52. Зголемување на бројот на домови и клубови за стар лица
53. Зголемување на бројот на здравствени установи , приватни на цела територија
54. Зголемување на бројот на аптеки
55. Воспоставување на итна медицинска помош во Општина Чашка
56. Обезбедување на услуги за сексуално и репродуктивно здравје во руралните средини преку ангажирање на мобилни гинеколошки амбуланти
57. Поттикнување на вклучување на жените на пазарот на труд

СЦ 3 Зајакнување на сите засегнати страни и промовирање на процесите на родова еднаквост

- Системска и оддржлива интеграција на родовата перспектива во сите фази на креирање на буџетски процеси
- Системски институционален пристап од адекватен кадар и експерти за координирање ба стартешките заложби за родова еднаквост на локално ниво
- Подобрување на управување со јавните финансии
- Промовирање и транспарентност , отчетност кон потребите и интересите на жените и мажите

- Фокусирање на локално ниво на политиките и буџетите за подобрување на животот на жените и мажите од најранливите групи преку користење на докажаните практики, индентификуван во претходните иницијативи за родово одговорно буџетирање
- Креирање на поволни услови за имплементација на Законот за еднакви можности на жените и мажите
- Интегрирање на родовиот аспект на ниво на локални политики
- Подобрување на условите за општествено, економско и културно живеење на локално ниво
- Подобрување на пристапот до специјализираните сервиси за жртвите на родово базирано насилство на локално ниво
- Зајакнување на соработката за поддршка на жртвите на семејно насилство
- Основање на регионален или локален фонд за жртви на семејно насилство
- Обезбедување на соодветна и навремена заштита на жртвите на семејно насилство
- Континуирано следење на законските решенија за превенцијам спречување и заштита од родово базирано насилство
- Зголемено вклучување на жените во носење на одлуки
- Ангажирање на лице за родово базирано насилство кое ќе соработува со институциите, здруженијата на граѓани, како и соработка со жртвите и сервисите кои нудат помош

Временска рамка за спроведување на предложените стратешки цели, активностите во Стратегијата за родова еднаквост на Општина Чашка е за период 2021-2025 година .

Партнери и носители во имплементација на активностите/идеите/ проектите се Општина Чашка, Совет на Општина Чашка, локални, регионални и национални здруженија на граѓани, Министерство за труд и социјална полтика, Центар за социјална работа Велес, Комисијата за еднакви можности при Општина Чашка, образовните институции, центри за јавно здравје, Агенцијата за вработување ПЕ Велес, Центар за развој на Вардарски плански регион, како и национални и меѓународни институции.

Опис на планираните активности и идеи и/или примери за проектите што треба да се спроведат

➤ Стратешка цел 1. Изградена култура на еднакви можности на локално ниво

Специфични цели	Активности	Временска рамка	Одговорно Лице
1.1. Промовирање на концептот на еднакви можности за жените и мажите во сите сфери на општествениот живот	Локална промоција Оддржување на едукативни кампањи и работилници Печатење на флаери, брошури	2021- 2025	КЕМ Здруженија на граѓани
1.2 Отстранување на пречките за воспоставување и остварување рамноправност меѓу жените и мажите	Прибирање на анализа на состојба за родова еднаквост Извештај од Анализата Средби со население Редовно информирање	2021-2025	КЕМ ЦСР Здруженија на граѓани Општина Чашка Домашни и

			странски донатори, фондации Национални институции
1.4 Придонесување и обезбедување на еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор	<p>Советување и обезбедување на еднакво учество во јавниот живот</p> <p>Советување и обезбедување еднакво учество во приватниот сектор</p> <p>Обезбедување еднакво учество на мажите и жените</p> <p>Остварување на човековите права</p> <p>Јакнење на човековите капацитети</p> <p>Придонесување во општествен развој</p> <p>Помош при професионална ориентација</p> <p>Развој на волонтерството</p> <p>Развивање на социјални услуги</p> <p>Едукативни кампањи, едукации , обуки за јакнење на човековите права</p> <p>Флаери, брошури</p>	2021 - 2025	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори, фондации</p> <p>Национални институции</p>

➤ **Стратешка цел 2. Подобрување на степенот на родова еднаквост во приоритетните тематски области**

Специфични цели	Активности	Временска рамка	Одговорно Лице
2.1. Јакнење на свеста за превенцијата на здравјето	<p>Локална промоција</p> <p>Основни систематски прегледи со анализи за превентивно откривање на болести кај жените и мажите</p> <p>Спроведување на кампањи за здравјето</p> <p>Одржување на едукативни кампањи и работилници</p> <p>Печатење на флаери, брошури</p>	2021- 2025	<p>КЕМ</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Стручни медицински лица</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски</p>

			фондации
2.2Подобрени социјални услуги	<p>Обезбеден повисок степен на родова еднаквост и ефективна социјална заштита на најранливите групи од населението</p> <p>Зголемување на капацитетите за отварање на центри за детски ран развој</p> <p>Зголемување на бројот на домови и клубови за стар лица</p> <p>Зголемување на бројот на здравствени установи , приватни на цела територија</p> <p>Зголемување на бројот на аптеки</p> <p>Воспоставување на итна медицинска помош во Општина Чашка</p> <p>Средби со население , фокус групи со ранливи групи</p> <p>Редовно информирање</p> <p>Мапирање на полова структура на корисници- мажи и жени, баратели на социјални услуги(социјална парична помош, самохрани родители, жртви на семејно насилство)</p> <p>Подобрен пристап на социјални услуги</p> <p>Зајакнување на човечките капацитети на професионалните структури во сите институции во областа на социјалната заштита, здравство, економија, образование</p> <p>Системски предавања за сите категории, жители, деца и стручен персонал</p> <p>Обезбедување на услуги за сексуално и репродуктивно здравје</p>	2021-2025	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>МТСП</p> <p>Совет на Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори, фондации</p>

	во руралните средини преку ангажирање на мобилни гинеколошки амбуланти		
2.3 Подигнување на свеста за родова еднаквост	<p>Обуки за родовата еднаквост во Основните Училишта</p> <p>Организирање редовни координативни состаноци</p> <p>Вклучување на граѓанските организации во процесот на одлучување за родово сензитивни прашања во општината</p> <p>Зголемени капацитети на администрацијата за вклучување на родовата перспектива во програмите , стратегиите</p> <p>Јакнење на капацитетот на КЕМ, Општина Чашка, јавните институции во општината за подготовка, спроведување и администрирање на проекти финансирани од ЕУ</p> <p>Подобрена соработка со клучните актери за родови прашања и јавниот сектор</p> <p>Запознавање на децата со рамноправноста помеѓу жените и мажите</p> <p>Воспоставени обуки за професионалните кадри во уставновите и институциите</p> <p>Системски предавања за сите категории, жители, деца и стручен персонал</p> <p>Обуки за внесување на родовата перспектива во локалната средина</p> <p>Едукатвни кампањи, едукации ,обуки за јакнење на човековите</p>	2021 - 2025	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Совет на Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори, фондации</p>

	<p>права</p> <p>Флаери, брошури</p> <p>Следење на родовата одговорност/перспектива на локалните програми и конкретни финансиски распределби за решавање на потребите и барањата што ги покренуваат жените</p> <p>Подобрена промоција на КЕМ</p> <p>Јакнење на капацитетите на КЕМ</p> <p>Презентирање на КЕМ преку социјалните мрежи и интернет, локални медиуми</p>		
2.4 Организиран пристап за жртвите на семејно насилство	<p>Организирање на јавна кампања за информирање за сите форми на насилство и механизми за нивната превенција</p> <p>Кампањи за подигнување на свеста за значењето на родовата еднаквост, предрасуди и стереотипи во нашата локална средина и општество</p> <p>Бесплатна правна помош за жени жртви на семејно насилство</p> <p>Подобрување на идентификувањето и дефинирање на социјални потреби на граѓаните</p> <p>Развој на социјални услуги кои го поддржуваат животот во заедницата - дневни центри за лица со инвалидност, домашен сервис на лица со инвалидност, шелтер центри за жртви на семејно насилство, реинтеграција на жени жртви семејно насилство)</p> <p>Воспоставување и развивање на мултисекторски координиран пристап во заштита на жртвите на</p>	2021-2025	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Совет на Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори, фондации</p>

	<p>семејно насилство</p> <p>Превентивно делување и едукација за појавата на семејно насилство преку воспитно образовниот процес</p> <p>Зголемена информираност на младите (основни,средни училишта,студентската младина, како и децата кои не посетуваат училиште) за препознавање на насилството во односите родители-деца, меѓу децата и меѓупартнерското насилство</p> <p>Зголемена информираност на полициските службеници и иницирање на пријави за кривичните дела кои изрично го регулираат семејното насилство</p> <p>Проширување на програмите за едукација од областа на семејното насилство</p> <p>Организирање на форуми , работилници, настани од областа на семејното насилство</p> <p>Подобрување на системот за заштита на жртвите на семејно насилство</p> <p>Подигање на свесноста за присуството и негативните ефекти од семејното насилство кај старите лица и жените жртви на семејно насилство</p> <p>Социо- економска реинтеграција на жртвите на семејно насилство (посебно маргинализираните групи)</p> <p>Подготовка и усвојување на посебна програма за условени парични трансфери за жртвите на семејното насилство и нивните деца (во однос на обезбедување на образование за децата и редовни</p>		
--	---	--	--

	<p>лекарски прегледи)</p> <p>Подготовка на програми за преквалификација и доквалификација за жртвите на семејното насилство</p> <p>Подигнато ниво на информираност на општата популација за услугите кои се обезбедуваат во системот на заштита и граѓанско правниот систем</p> <p>Воспоставување на систем за евиденција и известување за случаите на семејно насилство, од страна на сите релевантни институции</p> <p>Промовирање на култура на мир и ненасилство</p> <p>Залагање за социјално вклучување на жените од руралните средини и маргинализираните групи</p> <p>Учествување во унапредувањето и подобрување на политиките за родово базираното насилство</p> <p>КАМПАЊА ВКЛУЧИ СЕ ГЛАСНО 16 дена стоп за насилството</p> <p>Градење мрежи за поддршка и мобилизација за застапување</p>		
<p>2.5 Зголемено вклучување на жените во општественото живеење</p>	<p>Подобрување на пристапот на жените кон политиките за вработување</p> <p>Подигнување на свеста и охрабрување на жените во вклучување на женско претприемништво</p> <p>Програми за развој и поддршка на женско претприемништво</p> <p>Вклучување на локални активистки, жени лидери во теренските</p>	<p>2021-2025</p>	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Совет на Општина Чашка</p> <p>Домашни и</p>

	<p>активности</p> <p>Олеснување на соработката помеѓу општините и жените за да се осигурат дека нивните потреби и приоритети се земени предвид</p> <p>Анализа на состојби за поддршка на женско претприемништво</p> <p>Истражување и анализа за инфромираноста на невработените жени за понудените мерки</p> <p>Спроведување теренски активности и акции за застапување со општината за женско јакнење(човекови права, женско притприемништво, вклучување на жената во јавниот, приватниот, политичкиот живот, застапување и иницирање на женски прашања во локалната средина, здравствена едукација, семејно насилство и други)</p> <p>Поттикнување на вклучување на жените на пазарот на труд</p> <p>Зајакнување на женското движење и овозможување дијалог помеѓу женските локални групи и општините заради вклучување на жените во процесите на носење одлуки на локално ниво</p> <p>Развивање акции за мобилизација, информирање и зголемен опфат на жени на локално ниво (прилагодени на локалните услови и ситуацијата со пандемијата)</p> <p>Развивање и спроведување конкретни акции за застапување со општината со цел потребите на жените во локалната заедница да се интегрираат во програмите и буџетите на самата општина</p> <p>Активности за подигање на свеста и зголемување на знаењето и разбирањето на жените за</p>		<p>странски донатори, фондации</p> <p>АВРМ</p> <p>Медиуми</p> <p>Соработка со Стопанската комора</p>
--	---	--	--

	<p>процесите на буџетирање и охрабрување на нивното значајно учество во локалните процеси на донесување одлуки</p> <p>Конкретни активности кои ги охрабруваат жените од заедниците поактивно да бараат одговорност од локалните власти (може да вклучуваат локални кампањи, петиции и развивање предлози, тематски тркалезни маси и да предложат други иновативни пристапи и идеи за да поттикнат промена во однесувањето и ставовите кон жените и нивното учество во јавниот живот)</p> <p>Учествување во политичкото и економското јакнење на жените</p> <p>Афирмација и промоција на можностите што ги нудат владините мерки за вработување(трибини, работилници, флаери, медиуми)</p> <p>Активности за јакнење на јавната свест за улогата на АВРМ како сервис за вработување</p> <p>Организирање на отворени денови – жени претприемачи(вклучувајќи промовирање добри практики)</p> <p>Поддршка на страт ап бизниси на жени:селекција на кандидатки, обука за бизнис план, награди</p> <p>Организирање на промотивни настани за можностите за жени – земјоделки</p> <p>Едукација за жени- земјоделки</p> <p>Промовирање позитивни примери жени кои оствариле успешни кариери</p> <p>Анализа на потребата од достапни сервиси за поддршка на</p>		
--	--	--	--

	вработените жени во извршувањето на семејните обврски, вклучувајќи препораки		
--	--	--	--

➤ **Стратешка цел 3. Зајакнување на сите засегнати страни и промовирање на процесите на родова еднаквост**

Специфични цели	Активности	Временска рамка	Одговорно Лице
3.1. Интегрирање на родовиот аспект на ниво на локални политики	<p>Системска и оддржлива интеграција на родовата перспектива во сите фази на креирање на буџетски процеси</p> <p>Системски институционален пристап од адекватен кадар и експерти за координирање ба стратешките заложби за родова еднаквост на локално ниво</p> <p>Оддржување на едукативни кампањи и работилници</p> <p>Печатење на флаери, брошури</p> <p>Креирање на поволни услови за имплементација на Законот за еднакви можности на жените и мажите</p> <p>Медиумска кампања(спот, флаери) за надминување за стереотипите и предрасудите кон жените (традиција, религија, етика)</p>	2021- 2025	<p>КЕМ</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори</p> <p>Национални институции</p>
3.2 Подобрување на управување со јавните финансии	<p>Промовирање и транспарентност , отчетност кон потребите и интересите на жените и мажите</p> <p>Фокусирање на локално ниво на политиките и буџетите за подобрување на животот на жените и мажите од најранливите групи преку користење на докажаните практики, индентификуван во претходните иницијативи за родово одговорно буџетирање</p> <p>Подобрување на условите за</p>	2021-2025	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори</p> <p>Национални</p>

	<p>општествено, економско и културно живеење на локално ниво</p> <p>Зголемено вклучување на жените во носење на одлуки</p>		институции
<p>3.3 Помош и реинтеграција на жртвите на семејно насилство</p>	<p>Едукатвни кампањи, едукации обуки, бесплатни сервиси за жртвите на семејно насилство</p> <p>Подобрување на пристапот до специјализираните сервиси за жртвите на родово базирано насилство на локално ниво</p> <p>Зајакнување на соработката за поддршка на жртвите на семејно насилство</p> <p>Основање на регионален или локален фонд за жртви на семејно насилство</p> <p>Обезбедување на соодветна и навремена заштита на жртвите на семејно насилство</p> <p>Континуирано следење на законските решенија за превенција и спречување и заштита од родово базирано насилство</p> <p>Ангажирање на лице за родово базирано насилство кое ќе соработува со институциите, здруженијата на граѓани, како и соработка со жртвите и сервисите кои нудат помош</p> <p>Можности за давање на објекти сопственост на локалната самоуправа за жртвите на семејно насилство</p> <p>Флаери, брошури</p>	2021 - 2025	<p>КЕМ</p> <p>ЦСР</p> <p>Здруженија на граѓани</p> <p>Општина Чашка</p> <p>Домашни и странски донатори</p> <p>Национални институции</p>